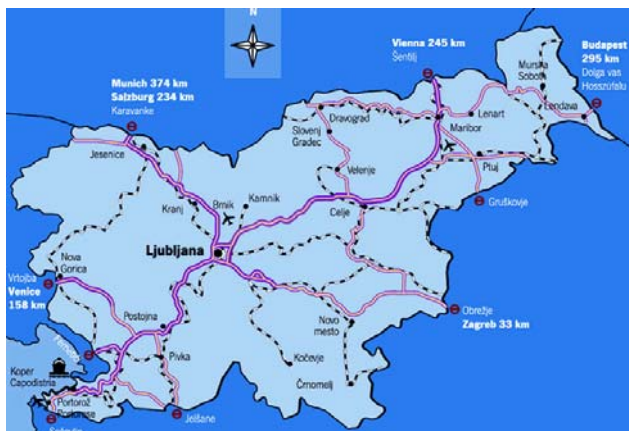

Odborné vzdělávání ve Slovinsku

Příloha je zpracována na základě publikace, kterou vydal Cedefop v roce 2008, kdy Slovinsko předsedalo EU, a je doplněna o informace získané z jiných zdrojů.

Stručný zeměpis a dějiny Slovinska

Rozloha Slovinska je 20 256 km². Sousedí s Rakouskem, Maďarskem, Chorvatskem a Itálií. Délka pobřeží Terstského zálivu Jaderského moře je 46,6 km. Nejvyšší horou je Triglav (2864 m) v Julských Alpách. Hlavním městem je Lublaň (*Ljubljana*).

Území dnešního Slovinska bylo ve starověku osídleno Ilyry, do přelomu letopočtu se stalo součástí římské říše a po jejím rozdělení v roce 395 připadlo do západoirmské říše. Ve 2. polovině 6. století osídlili území slovinské kmeny. Později byla oblast obývaná Slovinci rozdělena do několika historických zemí (Kraňska, Korutan, Štýrska, Istrije, Gorice a Gradiška), které se postupně staly součástí habsburské říše. V letech 1809-1815 patřila slovinská území k ilyryjským provinciím pod Napoleonovou francouzskou nadvládou, v letech 1816-1849 tvořila tzv. Ilyrské království v rámci rakouské monarchie, které bylo v roce 1849 opět rozděleno na jednotlivé historické země. V roce 1866 odstoupila rakouská monarchie Itálii spolu s Benátskem i část území osídleného slovinským obyvatelstvem. Součástí habsburské monarchie (po roce 1867 Předlitavska) bylo Slovinsko do roku 1918, kdy se stalo součástí Království Srbů, Chorvatů a Slovinců (Království SHS), které bylo 3. října 1929 přejmenováno na Království Jugoslávie. Během 2. světové války bylo území dnešního Slovinska rozděleno mezi Německo, Itálii a Maďarsko. Po skončení války bylo Slovinsko znovu začleněno do obnovené Jugoslávie. V roce 1991 Slovinci mobilizovali armádu a vyhlásili nezávislost na Jugoslávii. V říjnu téhož roku byla země uznána všemi mezinárodními společenstvími.

Slovinsko je parlamentní demokracie. Parlament se skládá z národního shromáždění (*Državni sbor*) s 90

členy volenými na čtyři roky, které je nejvyšší zákonodárnou autoritou, a z národní rady (*Državni svet*), což je hlavně poradní orgán složený ze zástupců různých sociálních zájmů. Vláda se skládá z prezidenta a 16 ministrů. Je odpovědná národnímu shromáždění. Slovinsko se stalo členem EU v roce 2004.

Slovinsko je rozděleno do 210 samosprávných obcí, které byly ustaveny na základě referenda obyvatel daného území. Ustavení 14 okresů se zatím projednává v parlamentu. Vládní úkoly na místní úrovni vykonává 58 správních jednotek.

V roce 2005 přijala vláda Strategii rozvoje Slovinska, která definuje cíle, priority a odpovídající akční plány. Mezi prioritami je zlepšení kvality vzdělávání a podpora celoživotního vzdělávání.

Od 1. ledna 2007 se ve Slovinsku platí eurem.

Obyvatelstvo a demografie

Slovinsko má přes dva milióny obyvatel. Úředním jazykem je slovinština. V oblastech, v nichž žije italská nebo maďarská menšina, je úředním jazykem také italština a maďarština.

Od roku 1999 počet obyvatel neustále roste díky zvyšující se čisté migraci, která v roce 2005 dosáhla počtu 3,2 lidí na 1000 obyvatel. Přírozený přírůstek obyvatelstva činil ve stejném roce 1,26 na 1000 obyvatel. Očekávaná průměrná délka života se zvyšuje (74,1 let u mužů a 81,3 u žen v roce 2005). V důsledku toho slovinská populace stárne.

Dosažené vzdělání

Vzdělanostní struktura slovinské populace se zlepšuje, protože více mladých lidí a dospělých absoluuje střední a vysoké školy. V roce 2006 bylo ve věkové skupině 25-64 let 23 % lidí s nejvyšším dosaženým vzděláním na úrovni ISCED 0-2, 59 % lidí dosáhlo vzdělání na úrovni ISCED 3-4 a 18 % absolvovalo vysokou školu.

Úkoly a priority politiky odborného vzdělávání a přípravy (OVP)

Nová legislativa se zaměřuje na tyto úkoly:

- utvářet OVP tak, aby splňovalo potřeby moderního technického a sociálního vývoje i potřeby a zájmy lidí, kteří se na něm podílejí, a brát přitom v úvahu mezinárodní spolupráci a multikulturalismus;
- zlepšovat kvalitu škol a učení na pracovišti a mezinárodní srovnatelnost profesního a odborného vzdělávání a kvalifikací;

- poskytovat větší flexibilitu v programech středního profesního a odborného vzdělávání prostřednictvím modularizace, vytvářet systém přenosu kreditů v odborném vzdělávání a otevřít kurikula vůči regionálním potřebám. Záměrem je připravit flexibilní a otevřeně strukturovaná kurikula, která umožní studentům a zejména dospělým absolvovat vzdělávání postupně kombinováním modulů a kompetencí osvojených formálním, neformálním a informálním způsobem;
- dále utvářet validaci výsledků neformálního a informálního učení a kompetencí a posilovat spojení s formálním vzdělávacím systémem v národním rámci kvalifikací;
- posilovat sociální partnerství na všech úrovních a ve všech fázích plánování, vytváření a realizace programů OVP;
- vytvářet nové metody vzdělávání a poskytovat jiné podmínky ke vzdělávání ve středních školách i v podnicích tak, aby se zlepšily včasné zásahy a snížila se míra studijní úmrtnosti v profesním a odborném vzdělávání;
- umožnit přechod mezi různými druhy škol, zejména mezi profesním a odborným a všeobecným sekundárním vzděláváním, a zároveň systematicky otevírat cesty k získávání kvalifikací v různých povoláních (profesní kurzy);
- podporovat podnikatelství zlepšováním spojení mezi vzděláváním a světem práce, obohacovat znalosti učitelů v používání informačních a komunikačních technologií a zajišťovat lepší obsah a metody vzdělávání;
- poskytovat podporu a poradenství každému, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a přistěhovalců;
- zvýšit zodpovědnost poskytovatelů stanovením nového finančního systému OVP;
- rozvíjet kompetence učitelů a instruktorů.

Kvantitativní cíle

- zajistit, aby do roku 2010 všichni mladí lidé získali počáteční odborné vzdělání nebo alespoň částečnou kvalifikaci, zejména národní profesní kvalifikaci;
- zajistit, aby do roku 2013 vzrostl podíl 18-22letých lidí s alespoň částečnou kvalifikací na 95 % (cílem pro rok 2007 bylo 91 %);
- zajistit, aby do roku 2013 všichni poskytovatelé OVP zavedli systém rozvoje a zajišťování kvality.

Opatření

Ministerstvo školství a sportu přijme k dosažení hlavních cílů tato opatření:

Kurikulární reforma

Rozsáhlý reformní program probíhá od roku 2002 a je spolufinancován ESF. Nové programy OVP jsou založeny na profesních standardech a odrážejí odha-

dované potřeby ekonomiky v oblasti nových znalostí a kompetencí. Nová rámcová národní kurikula mají modulovou strukturu a jsou založena na kompetenčních evaluovaných kreditními body (systém přenosu kreditů). Kolem 20 % kurikula je flexibilních v závislosti na místních potřebách. Výsledky učení jsou specifikovány osvojenými profesními kompetencemi (spojováním teorie a praxe) a staví na klíčových kompetencích a všeobecných znalostech. Nové programy usnadňují žákům vertikální a horizontální přechody mezi programy a institucemi. Dospělí mohou absolvovat vzdělávání postupně tak, že obdrží certifikáty neformálně nabytých znalostí, které jsou uznávány v dalším vzdělávání, kombinováním modulů a kompetencí již získaných v neformálním či informálním uspořádání.

Management vzdělávacích institucí

V roce 2004 začalo Ministerstvo školství a sportu¹ modernizovat systém financování a řízení sekundárního vzdělávání. Nový systém je založen na financování na hlavu. Dovoluje školám větší odbornou a finanční autonomii a umožňuje jim rychleji reagovat na potřeby světa práce. Zároveň ukládá školám větší zodpovědnost za výsledky vzdělávání a povzbuzuje je v tom, aby se snažily hledat řešení, která zlepší jak kvalitu jejich vzdělávání, tak jejich ekonomickou situaci. Projekt byl zaveden na pilotním základě a počet škol zapojených do projektu se každým rokem zvyšuje; ve školním roce 2006/2007 to bylo 31 odborných škol, koncem roku 2007 již 55 škol.

Systémy zajišťování kvality

Byl vytvořen jednotný systém zajišťování kvality v OVP, který zahrnuje již existující národní standardy, kurikula, kvalifikace a vzdělávání učitelů, zapisování škol do registru, závěrečné zkoušky a odbornou maturitu (*matura*) a přidává sebeevaluaci a povinné zakládání skupin pro řízení kvality ve školách a každoroční podávání zpráv o pokroku. Ukazatele monitorování kvality byly přijaty v říjnu 2007 Národní radou expertů pro profesní a odborné vzdělávání.

Vytváření národního rámce kvalifikací

V roce 2006 vláda přijala nařízení o zavedení a používání klasifikačního systému vzdělávání (*Uredba o uvedbi in uporabi standardne klasifikacije izobraževanja – Klasius*), který představuje formální základ pro vytvoření slovinského rámce kvalifikací. Tato klasifikace je založena na osmi úrovních. Všechny kvalifikace jsou do těchto úrovní včleněny, od základní školy po doktorské kvalifikace. Klasifikace zahrnují vyučovací činnosti, výsledky učení, podmínky přijetí a délku kurzů.

Vytváření vzdělávacích partnerství

Nová kurikula jsou z 20 % otevřená a flexibilní a podporují školy v tom, aby intenzivně spolupracovaly s místními podniky. S pomocí ESF byly vytvořeny regionální rady pro rozvoj lidských zdrojů, které zahrnují zástupce zaměstnavatelů, školy, agentury pro regionální rozvoj a hospodářské komory.

Vzdělávání učitelů

Od roku 2003 bylo vytvořeno několik projektů pro systematické zvyšování kvalifikací a kompetencí učitelů. Projekty jsou většinou spolufinancovány ESF a obsahují týmové plánování a realizaci školního kurikula, poradenství a podporování jednotlivce v osvojování nových znalostí (individualizované učební plány a portfolia). Dále projektové a problémové učení, učení učit se, používání informačních a komunikačních technologií (IKT), gramotnost, e-learning a spojování škol, podniků a učitelů do sítí. Byly vyvinuty a zavedeny programy spolupráce mezi školami a místním hospodářstvím s důrazem na přípravu učitelů a mentorů k podpoře praktické práce.

Zlepšování příležitostí pro účast dospělých na celoživotním vzdělávání

Ministerstvo práce, rodiny a sociálních záležitostí⁸ podporuje příležitosti ke vzdělávání u znevýhodněných lidí (nezaměstnaných, postižených, Romů a osob, které mají specifické potíže se získáním zaměstnání) prostřednictvím programu aktivní politiky zaměstnanosti, který zahrnuje činnosti zapojující místní organizace a oddělení lidských zdrojů.

Institucionální rámec

Administrativní struktury

Odpovědnost za administrativu vzdělávání je rozdělena mezi státní úřady, místní úřady a školy. Bývalé Ministerstvo školství, vědy a sportu bylo začátkem roku 2005 rozděleno na dvě ministerstva: Ministerstvo školství a sportu (*Ministrstvo za šolstvo in šport*)¹ a Ministerstvo vysokého školství, vědy a techniky (*Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo*)². Ministerstvo školství odpovídá za vytváření vzdělávací politiky na úrovni nižší než vysokoškolské; přidělování financí; zavádění zákonů a administrativních rozhodnutí týkajících se předškolní výchovy, povinného vzdělávání, středoškolského vzdělávání, odborného vyššího vzdělávání a vzdělávání dospělých. Místní úřady odpovídají za správu předškolních zařízení a základních škol. Rady škol jednájí na místní úrovni samostatně. Hrají významnou roli v procesu decentralizace. Za inspekci škol odpovídá Inspektorát školství a sportu (*Inšpektorat za šolstvo in šport*), který spadá pod ministerstvo škol-

ství. Ministerstvo vysokého školství odpovídá za vysokoškolské vzdělávání, univerzity a jednotlivé vysokoškolské instituce (fakulty a koleje).

Vláda sestavila čtyři národní rady odborníků: pro všeobecné vzdělávání, pro vzdělávání dospělých, pro vysokoškolské vzdělávání a pro odborné vzdělávání. Rady poskytují pomoc při rozhodování. Kromě toho odpovídají za přípravu nových zákonů a nařízení.

Hlavní úkoly rad jsou: přijímat nové veřejně uznávané programy v oblasti vzdělávání a spolupracovat při rozhodování o nových programech (např. vytváření nového kurikula); rozhodovat o nových učebnicích a příručkách ve školách; rozhodovat o standardech v soukromých školách a připravovat návrhy změn pro ministra školství. Rady odborníků mohou nominovat speciální komise jako výkonné orgány v různých oblastech své působnosti.

Expertní a výzkumnou práci v nižším než vysokoškolském vzdělávání vykonávají tři veřejné instituce: Ústav Slovinské republiky pro školství (*Zavod RS za šolstvo – ZRSŠ*)³, Slovinské středisko vzdělávání dospělých (*Andragoški center Slovenije – ACS*)⁴ a Středisko Slovinské republiky pro odborné vzdělávání (*Center RS za poklicno izobraževanje – CPI*)⁵. Za provádění maturitních zkoušek a odborného vzdělávání odpovídá Státní zkušební středisko (*Državni izpitni center*)⁶. Mezi jeho povinnosti patří: provádění státních zkoušek v povinném vzdělávání (spolu s Ústavem Slovinské republiky pro školství) a rozvíjení metod a postupů hodnocení a validace profesních znalostí a kompetencí. Je také hlavním orgánem odpovědným za monitorování práce zkušebních orgánů pro validaci a hodnocení národních profesních kvalifikací; připravuje a provádí zkoušky, které testují úroveň znalostí cizích jazyků. Národní rady odborníků definují standardy znalostí, schvalují nové programy a navrhuje je ke schválení vládě. Určují obsah vzdělávacích programů, schvalují učebnice a vzdělávací materiály a navrhuje kritéria a standardy školního vybavení.

V dalším vzdělávání hraje důležitou roli také Ústav Slovinské republiky pro zaměstnanost (*Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje – ZRSZ*)⁷, který je hlavním organizátorem, koordinátorem a poskytovatelem vzdělávání a profesní přípravy nezaměstnaným a pracovníkům, kteří se stali nadbytečnými.

Právní rámec

Veřejně schválený proces certifikace upravují čtyři hlavní zákony: zákon o organizaci a financování vzdělávání, zákon o profesním a odborném vzdělávání, zákon o postsekundárním odborném vzdělávání a zákon o vzdělávání dospělých. Další zákony o zaměstnanosti,

sociální politice a průmyslu se také zaměřují na neformální vzdělávání, na státem regulované (další odborné) vzdělávání dospělých, např. vyžadování licencí, prokázání profesních dovedností a kompetencí atd.

Práva a povinnosti jednotlivých sociálních skupin pro přístup k profesní přípravě jsou většinou upravovány legislativou o zaměstnanosti a sociálním zabezpečení. Zákon o pracovních vztazích definuje právo nezaměstnaných a nadbytečných pracovníků na profesní přípravu i roli kolektivního vyjednávání při realizaci tohoto práva v praxi. Zákon o penzijním a invalidním pojištění stanovuje práva na profesní rehabilitaci invalidů a zákon o zaměstnanosti a o pojištění proti nezaměstnanosti reguluje práva nezaměstnaných na vzdělávání a jejich povinnosti s těmito právy spojené. Tento zákon také definuje základní principy aktivní politiky zaměstnanosti a odpovědnost různých aktérů. Důležitou roli mají legislativní dokumenty, které usměřují individuální hospodářskou činnost. Ty stanovují podmínky pro vykonávání činnosti nebo profese, z nichž nejobvyklejší je požadavek absolvování příslušné profesní přípravy.

Úloha sociálních partnerů

Role sociálních partnerů v dalším odborném vzdělávání a ve vzdělávání dospělých je koordinována Ministerstvem práce, rodiny a sociálních záležitostí (*Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve*)⁸. Toto ministerstvo

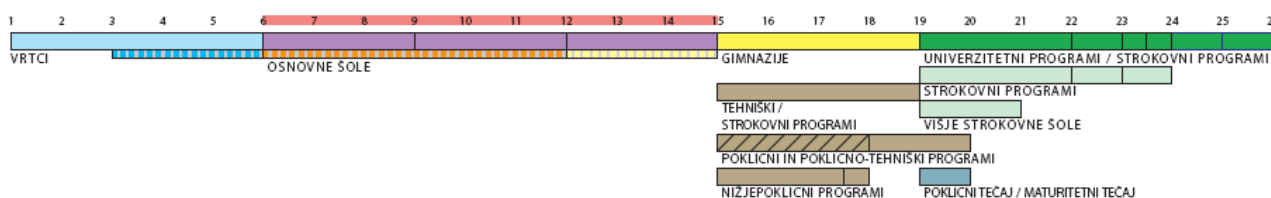
je také odpovědné za přípravu metodiky pro standardy znalostí a dovedností v certifikačním systému a reguluje hodnotící a certifikační postupy pro národní profesní kvalifikace získané v certifikačním systému.

Hospodářská komora Slovinska (*Gospodarska zbornica Slovenije*)⁹ a Řemeslnická komora Slovinska (*Obrtna zbornica Slovenije*)¹⁰ jsou organizace, které zastupují zaměstnavatele v sociálním dialogu a vykonávají technickou, rozvojovou a poradenskou práci v odborném vzdělávání. Připravují standardy znalostí a dovedností pro certifikační systém. Mistrovské, tovaryšské a manažerské zkoušky, které představují nejobvyklejší formy dalšího profesního vzdělávání, jsou konány v jejich pravomoci. Organizují testování a certifikaci kvalifikací pro řemeslnické činnosti, které nevyžadují mistrovskou zkoušku. Obě komory také fungují jako organizátoři a poskytovatelé neformálního odborného vzdělávání, které neuděluje celostátně platné certifikáty.

Odborové svazy jsou v proceduře certifikace národních profesních kvalifikací partnerem s omezenou pravomocí. Samostatně organizují a poskytují vzdělávání odborovým funkcionářům.

Od zavedení sociálního partnerství do odborného vzdělávání hrají zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců velmi důležitou roli a jsou také zastoupeni v celostátních orgánech.

System vzdělávání ve Slovinsku

Slovinský vzdělávací systém zahrnuje předškolní vzdělávání (*predšolska vzgoja*), povinnou devítiletou základní školu (*osnovna šola*), střední vzdělávání (*gimnazije*; *poklicno in srednje strokovno in tehniško izobraževanje*) vyšší odborné vzdělávání (*višje strokovno izobraževanje*) a vysoké školství (*visoko šolstvo*). Ve školním roce 2005/06 činil podíl soukromého předškolního vzdělávání 2,3 % a tyto instituce poskytovaly vzdělávání 1,5 % dětí. V roce 2007 existovala ve Slovinsku jen jedna soukromá (*waldorfská*) základní škola. Ve středoškolském vzdělávání bylo soukromých jen šest gymnázií (4 katolické, waldorfská a evropská škola). Žádné profesní nebo odborné školy nejsou soukromé. Podíl soukromých vyšších odborných škol činí 58 % (2007/08).

Základní vzdělávání

Povinná základní škola trvá 9 let. Je rozdělena do tří cyklů:

- první cyklus (6-9 let věku, 1.-3. třída);
- druhý cyklus (9-12 let věku, 4.-6. třída);
- třetí cyklus (12-15 let věku, 7.-9. třída).

Povinné vzdělávání je bezplatné pro všechny děti, které dosáhnou věku šesti let v kalendářním roce vstupu do první třídy. Rodiče mají ze zákona povinnost a právo zvolit si veřejnou nebo soukromou školu či domácí vzdělávání. Škola ve školním obvodu jejich bydliště je povinna děti přijmout, rodiče si však mohou vybrat jinou základní školu, pokud získají její souhlas. Žáci, kteří absolvují povinné vzdělávání a úspěšně

ukončí alespoň sedm ročníků, mohou pokračovat ve vzdělávání v krátkém cyklu odborného vzdělávání.

Sekundární a postsekundární vzdělávání

Středoškolské vzdělávání je bezplatné a je obvykle určeno žákům ve věku 15 až 19 let.

Druhy středoškolského vzdělávání jsou:

- střední všeobecné vzdělávání (*gimnazija*), čtyřleté, 15-19 let;
- střední odborné vzdělávání (*srednje strokovno izobraževanje*), čtyřleté, 15-19 let;
- střední profesní vzdělávání (*srednje poklicno izobraževanje*), tříleté, 15-18 let;
- profesně technické střední vzdělávání (*poklicno-tehniško izobraževanje*), tříleté + dvouleté, 15-20 let;
- krátký cyklus profesního středního vzdělávání, dva a půlleté, 15-17/18 let.

Všeobecné střední vzdělávání

Reformy vzdělávání v polovině 90. let jasně rozlišily všeobecné, odborné a profesní střední vzdělávání. Bylo znovu zavedeno gymnázium (*gimnazija*), které zpočátku poskytovalo pouze všeobecné a klasické programy jako přípravu pro další studium. Žáci ukončují gymnázium složením externí zkoušky z pěti vyučovacích předmětů, která se nazývá *matura*. *Matura* byla zavedena v roce 1995 a nahradila dřívější závěrečné zkoušky. Zároveň slouží jako přijímací zkouška do vysokoškolského vzdělávání. Absolventi gymnázia, kteří z různých důvodů nechtějí pokračovat ve vzdělávání, mohou vstoupit na trh práce prostřednictvím profesního kurzu (*poklicni tečaj*) a získat kvalifikaci ve vybraném povolání.

Profesní a odborné sekundární a postsekundární vzdělávání

Počáteční profesní a odborné vzdělávání zahrnuje: programy krátkého cyklu profesního vzdělávání (dvou a půlleté); střední profesní vzdělávání (3leté programy); odborné vzdělávání (4leté programy); profesně technické vzdělávání (dva roky po středním profesním vzdělávání) a kurzy postsekundárního neterciárního vzdělávání (*poklicni tečaji* – až jednoleté).

Krátké profesní vzdělávání

Do těchto programů jsou přijímáni žáci, kteří úspěšně ukončili základní školu nebo upravený vzdělávací program pro děti se speciálními potřebami, i žáci, kteří navštěvovali základní školu po devět let, avšak neukončili studium úspěšně. Programy zpravidla trvají dva a půl roku a jsou ukončovány závěrečnou zkouškou. Všeobecné znalosti, které si žáci osvojili v posledních ročnících základní školy, jsou dále rozvíjeny, přičemž žáci získávají nové všeobecné a profesní znalosti a do-

vednosti nutné pro výkon jednoduchých povolání. Vysvědčení o závěrečné zkoušce umožňuje absolventům vstoupit na trh práce nebo do prvního ročníku jakékoliv jiné střední školy.

Sekundární profesní vzdělávání

Žáci, kteří úspěšně absolvovali základní školu, se mohou zapsat do tříletých profesních programů. Tyto programy mohou poskytovat profesní školy buď samy, nebo ve spolupráci se zaměstnavateli jako duální systém učňovství a školního vzdělávání. Programy obvykle trvají tři roky a ukončují se závěrečnou zkouškou. Vysvědčení o závěrečné zkoušce umožňuje absolventům vstoupit na trh práce nebo pokračovat ve vzdělávání ve dvouletých profesně technických programech, které jsou ukončeny profesní maturitní zkouškou (*poklicna matura*) vedoucí ke kvalifikaci na úrovni střední odborné školy. Nové vzdělávací programy ve střední profesní škole zahrnují alespoň 24 týdnů praktické přípravy u zaměstnavatelů a jsou vytvořeny na principu modulů a otevřeného kurikula.

Existují také dvouleté odborné kurzy pro absolventy tříletých středních profesních programů. Tyto kurzy jsou ekvivalentem čtyřletých odborných kurzů vzhledem k obsahu a kvantitě všeobecných a odborných předmětů a k obsahu závěrečné zkoušky.

Absolventi, kteří najdou zaměstnání bezprostředně po absolvování tříletého profesního programu, se mohou vrátit do vzdělávání po alespoň třech letech zaměstnání tak, aby složením zkoušky získali kvalifikaci na úrovni střední odborné školy. Složením mistrovské, tovaryšské nebo manažerské zkoušky ukazují vyšší míru kompetence v povolání. Složí-li také zkoušky ze všeobecných předmětů profesní maturity, mohou pokračovat ve studiu ve vysokoškolském vzdělávání.

Odborné vzdělávání

Odborné programy jsou čtyřleté a jsou míněny především jako příprava ke studiu ve vyšším odborném vzdělávání a v profesně zaměřeném vysokoškolském vzdělávání. Vzdělávání ukončuje *poklicna matura*, tj. závěrečná zkouška ze čtyř předmětů, která je připravovaná částečně externě, hodnocena je však interně. Absolvování tohoto studia otevírá cestu do odborných druhů vysokoškolského vzdělávání a složení zkoušky z dalšího předmětu z všeobecné maturity též do některých akademických programů. Systém profesního a odborného vzdělávání nabízí možnost výběru různých cest k profesní kvalifikaci. Jsou umožněny přechody mezi profesními a odbornými programy. Přejít z programů odborného vzdělávání do jakéhokoliv programu vysokoškolského vzdělávání je uskutečnitelný prostřednictvím maturitního kurzu (*maturitetni tečaj*).

Kurikula čtyřletého odborného vzdělávání mají dva klíčové úkoly:

- přípravu pro odborně zaměřené vysokoškolské vzdělávání;
- poskytnutí dostatečných znalostí pro vstup na trh práce v průmyslu, obchodu nebo ve službách.

Hodnocení a certifikace

Školní rok je rozdělen na tři hodnocená období. Hodnocení a testy jsou obvykle ústní, písemné a numerické. Hodnotící škála sahá od 1 do 5, přičemž 1 znamená, že žákovy znalosti jsou neuspokojivé. Ke konci školního roku je udělena celková známka, jejíž hodnota závisí na všech známkách z jednotlivých předmětů. Žáci postupují do dalšího ročníku v případě, že absolují všechny předměty a splní všechny podmínky stanovené kurikulem. Na konci školního roku mohou žáci opakovat zkoušku maximálně ze tří předmětů, z nichž propadli.

Účast mladých lidí na vzdělávání

V poslední době pokračuje ve vzdělávání na středním stupni více než 98 % absolventů základní školy. Podíl žáků v krátkém profesním vzdělávání a v sekundárním profesním vzdělávání se v posledních letech snižuje, zatímco se významně zvyšuje podíl žáků gymnázií.

Tabulka 1: Žáci všech ročníků a druhů sekundárního a postsekundárního neterciárního vzdělávání ve školním roce 2001/02 a 2005/06 (kromě vzdělávání dospělých)

Program	2001/02		2005/06	
	celkem	dívky	celkem	dívky
Krátký profesní	2872	773	1804	454
Sekundární profesní	22801	8850	17077	5911
Odborné vzděl.	30896	15747	32049	15683
Gymnazija	35676	21086	38368	22558
Profesně odborné	7727	3592	6897	2813
Poklicni tečaj	153	132	334	200
Maturitetni tečaj	484	308	1356	923
Celkem	100609	50488	97885	48542

Tabulka 2: Absolventi sekundárního a postsekundárního neterciárního vzdělávání ve školním roce 2001/02 a 2005/06 (kromě vzdělávání dospělých)

Program	2001/02		2005/06	
	celkem	dívky	celkem	dívky
Krátký profesní	842	216	601	153
Sekundární profesní	6422	2657	5054	1945
Odborné vzděl.	6616	3767	6725	3608
Gymnazija	7546	4476	8269	5290
Profesně odborné	2543	1240	2355	1098
Poklicni tečaj	72	69	176	121
Maturitetni tečaj	220	156	481	340
Celkem	24261	12581	24021	12555

Odborné vzdělávání a příprava na postsekundární neterciární úrovni

Postsekundární neterciární vzdělávání obsahuje kurzy, které se zaměřují na rozšíření znalostní základny žáků. Maturitní kurz (*maturitetni tečaj*) je určen žákům, kteří neabsolvovali gymnázium a chtějí studovat na univerzitě. Kurz trvá jeden rok.

Profesní kurzy jsou určeny těm, kdo nesložili maturitu (*matura*) nebo chtějí získat profesní kvalifikaci a zaměstnání. Kurzy trvají jeden rok.

Mistrovské zkoušky (*majstrski izpiti*) jsou určeny absolventům tříleté profesní školy s minimálně tříletou praxí. Po složení této zkoušky a krátké „překlenovací“ zkoušky ze všeobecně vzdělávacích předmětů se mistři mohou zapsat do vyšších odborných škol.

Vyšší odborné vzdělávání

Toto vzdělávání poskytují vyšší odborné školy (*višje strokovne šole*) a je považováno za dvouleté vysokoškolské vzdělávání (krátký cyklus, ISCED 5B). Zákon o vyšším odborném vzdělávání (*Zakon o višjem strokovnem izobraževanju*, Ur.l. RS št. 86/2004) stanovuje organizaci vyšších odborných škol, umísťuje je do oblasti terciárního vzdělávání a stanovuje spojení s dalším odborným studiem na vysokoškolské úrovni prostřednictvím možnosti 120 vertikálních kreditů, které mohou být použity pro vysokoškolskou kvalifikaci. Vyšší odborné školy udělují diplom uvádějící povahu vzdělávání a dodatek k diplomu ve slovinštině a v jednom z jazyků EU.

Podmínkou přijetí do vyšší odborné školy je ukončení příslušné čtyřleté střední odborné školy nebo gymnázia. Je také možné se zapsat po ukončení příslušné tříleté profesní školy nebo po třech letech odpovídající praxe, pokud uchazeč složí přijímací zkoušku.

Studium ve vyšší odborné škole je ukončováno diplomní zkouškou (*diplomski izpit*). Absolventi mohou začít pracovat ve specifických povoláních. Od školního roku 1998/99 mohou přejít do druhého ročníku odborně orientovaného vysokoškolského vzdělávání.

Tabulka 3: Počty studentů ve vyšším odborném vzdělávání ve školním roce 2000/01, 2003/04 a 2005/06

	2001/02	2003/04	2005/06
Zapsaní celkem	4760	11099	14246
celodenní	1966	3470	4785
necelodenní	2794	7629	9461
Nově zapsaní	2994	6110	8210
celodenní	1277	2158	3057
necelodenní	1717	3952	5153
Absolventi	215	1250	2330
celodenní	121	374	480
necelodenní	94	876	1850

Vyšší odborné vzdělávání prochází změnami uloženými novou legislativou a novými *Výchozími body pro programy vyššího odborného studia* (2006). Boloňský proces se rozšířil na vyšší odborné vzdělávání: programy budou modularizovány, budou mít širší obsah zahrnující povinné a volitelné předměty a budou popsány Evropským systémem přenosu kreditů (ECTS). Systém zajišťování kvality vyššího odborného vzdělávání bude harmonizován a propojen s dalšími částmi terciárního vzdělávání.

Vysokoškolské vzdělávání

Vysokoškolské vzdělávání nabízejí univerzity a jednotlivé vysoké školy: fakulty a specializované školy. Univerzity a jednotlivé fakulty obvykle poskytují akademické i odborně orientované studium, zatímco odborné školy nabízejí hlavně odborně orientované studium. Pokud splňují akademické standardy pro personál a vybavení, mohou být akreditovány také pro poskytování doktorských programů, jinak musí být tyto programy uskutečňovány ve spolupráci s univerzitou.

Hlavní čítárna Národní a univerzitní knihovny v Lublani

Podle dodatku k zákonu o vysokoškolském vzdělávání (2004) je postupně zaváděna nová struktura vysokoškolského vzdělávání v souladu s navrženým boloňským modelem. Nová struktura již není označována za binární. Zahrnuje první cyklus (ekvivalent bakalářského programu), tzn. tři až čtyři roky teoretického nebo odborně orientovaného studia, které vede k druhému cyklu magisterských programů. V zásadě všechny nové magisterské programy umožňují pokračovat ve studiu na doktorské úrovni. V nové struktuře se již nepočítá se specializačními programy. Vysvědčení o všeobecné maturitní zkoušce (*matura*) je požadováno pro vstup do akademického vysokoškolského vzdělávání. Profesionální maturitní zkouška (*poklicna matura*) spolu s dodateč-

nou zkouškou na konci středního odborného vzdělávání je alternativní cestou k přijetí do akademických programů. Kandidáti, kteří složí profesní maturitu, mají přístup do odborně orientovaného vysokoškolského vzdělávání. Rozumí se samo sebou, že profesní vysokoškolské vzdělávání je otevřeno i kandidátům s všeobecnou maturitou. Jsou-li pro určité studium vyžadovány specifické schopnosti, berou se v úvahu též výsledky speciálních testů dovedností nebo talentu.

Další odborné vzdělávání a příprava

Politickou prioritou je zvýšit vzdělanostní a kvalifikační úroveň obyvatelstva zajištěním přístupu k celoživotnímu vzdělávání (*vseživljenjsko učenje*).

Vzdělávání dospělých bylo slovinským parlamentem označeno za klíčový prvek celoživotního vzdělávání v usnesení o národním programu vzdělávání ve Slovinské republice do roku 2010 (*Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja v Republiki Sloveniji do leta 2010*).

Hlavní formy další profesní přípravy a vzdělávání dospělých

Dospělí mohou získat formální vzdělání nebo si zvýšit kvalifikaci účastí ve speciálních programech pro dospělé; v programech určených pro mladé lidi, které jsou přizpůsobeny potřebám dospělých; v modulech či částech programů vedoucích k národní profesní kvalifikaci nebo získáním nového diplomu profesního odborného vzdělávání. Přijímací kritéria vstupu do formálních vzdělávacích programů jsou stejná jak pro mladé lidi, tak pro dospělé s praxí.

Zákon o národních profesních kvalifikacích (*Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah*, Ur.l. RS, št. 1/2007) umožňuje dospělým získat národní profesní kvalifikaci rovněž akreditací výsledků předchozího učení.

Největší podíl na vzdělávání dospělých a dalším odborném vzdělávání a přípravě (OVP) tvoří neformální programy nebo kurzy a činnosti profesní přípravy a vzdělávání. Přibližně třetina neformální profesní přípravy se skládá z programů veřejně akreditovaných autorizovanými národními orgány složenými ze sociálních partnerů a zástupců státu. Zbývající programy a kurzy různé délky jsou často přizpůsobeny specifickým cílovým skupinám. Neformální vzdělávání prováděné v rámci aktivní politiky zaměstnanosti představuje důležitou součást dalšího odborného vzdělávání zaměřeného na potřeby trhu práce.

Podle studie o účasti dospělých ve vzdělávání, kterou provedlo Slovinské středisko vzdělávání dospělých⁴ na reprezentativním vzorku populace ve věku 16-64 let, se 8 % dospělých zúčastnilo formálního vzdělávání a

přibližně 34 % dospělých se účastnilo neformálního vzdělávání.

Nové vzdělávací formy zaměřené na specifické potřeby

V posledních letech byly vytvářeny nebo modernizovány speciální vzdělávací programy zaměřené na určité marginalizované skupiny, např. projektové učení mladých (*projektno učenje mladih* – PUM), programy gramotnosti pro různé cílové skupiny nebo kurzy práce s počítačem. Byla vytvořena síť specializovaných učitelů a mentorů, kteří mají tyto skupiny ve vzdělávání podporovat. Kromě toho byla ustálena síť místních informačních a poradenských středisek (15 středisek) pro dospělé, která jsou nyní ve Slovinsku k dispozici. Také byl silně podporován rozvoj e-learningu. Dostupné údaje ukazují, že ve školním roce 2005/06 nabízelo vzdělávání dospělých 22 poskytovatelů ve 110 elektronických programech, z nichž 56 % bylo akreditovaných. Kromě toho bylo v roce 2005 na internetovém portálu *e-študij*¹¹ uvedeno devět poskytovatelů elektronických portálů. Soukromé organizace a lidové univerzity (*ljudska univerza*) jsou nejdůležitějšími poskytovateli elektronického učení. Přístup ke vzdělávání pro hlavní cílové skupiny byl zlepšen založením 13 středisek celoživotního vzdělávání, které byly ustaveny v jedenácti ze dvanácti regionů Slovinska.

Rozvoj kvalifikací a kompetencí

Anticipace potřeb kvalifikací

Skutečnou poptávku a krátkodobé potřeby trhu práce sleduje Ústav SR pro zaměstnanost – ZRSZ.⁷ Poskytuje informace o poptávce na trhu práce, o jeho potřebách, údaje o volných místech oznamované zaměstnavateli a výsledky dotazníkových šetření o každoročních potřebách trhu práce, které se zaměřují na podniky s více než 10 zaměstnanci. Údaje o potřebách trhu práce jsou také doplňovány údaji o cizincích, kteří získali pracovní povolení.

Srovnávání údajů o poptávce a počtu nezaměstnaných (skutečné nabídky) poskytuje informace o krátkodobých diskrepancích mezi vzděláváním a profesemi na trhu práce. Nedává však úplný obraz znalostí, dovedností a kompetencí, který vyžadují zaměstnavatelé. ZRSZ se nezabývá střednědobým a dlouhodobým předpovídáním potřeb trhu práce a ve Slovinsku není žádná jiná instituce, která by na tomto problému systematicky pracovala. Předpovědi trhu práce a hodnocení trendů na makroúrovni a agregované úrovni zpracovává a zveřejňuje Úřad Slovinské republiky pro makroekonomické analýzy a rozvoj (*Urad RS za makroekonomske analize in razvoj* – UMAR).¹²

Validace a certifikace výsledků formálního vzdělávání

Zákon o národních profesních kvalifikacích (*Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah*, Ur.l. RS, št. 1/2007) stanovuje, že profesní kvalifikace lze získat buď ve formálním vzdělávacím systému, nebo validací výsledků neformálního učení. Zákon také určuje možnost získat národní profesní kvalifikace po částech. Vzdělávací programy založené na profesních standardech, které vedou k profesním kvalifikacím, jsou poskytovány profesními školami, středními odbornými školami a postsekundárními profesními školami. Nyní je také možné získat profesní kvalifikace ve vysokoškolských programech (na fakultách a ve vyšších odborných školách). Sociální partneři jsou aktivně zapojováni do přípravy profesních standardů tím, že určují obsah vzdělávacích programů (s výjimkou všeobecně vzdělávacích programů). Většina povolání není regulována, výjimkou jsou hlavně povolání v odvětvích, která působí v obecném zájmu: zdravotnictví, bezpečnost, sociální služby.

Instituce a orgány zapojené v proceduře přípravy a přijímání vzdělávacích programů jsou:

Expertní skupina pro přípravu vzdělávacích programů	Plánování programů: analýza profesního standardu, vytváření modulů
Expertní skupina pro přípravu vzdělávacích programů	Návrhy vzdělávacích programů s katalogem znalostí, dovedností a kompetencí a s dodatkem osvědčení
Rada expertů pro profesní a odborné vzdělávání	Schvalování programů
Ministerstvo školství a sportu	Přijetí programu a veřejné oznámení

V profesním a odborném vzdělávání je hodnocení založené na kreditních bodech určováno zákonem o profesním a odborném vzdělávání (*Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju*, Ur.l. RS št. 12/1996, 44/2000, 86/2004-ZVSI, 79/2006-ZPSI-1). Plánuje se též harmonizace s ECVET.

Podle zákona (článek 14) byl vytvořen model přenosu kreditů založený na kompetencích a výkonu žáků. V souladu s tímto zákonem mají nové programy profesního a odborného vzdělávání modulovou strukturu. Modul nebo předmět je nejmenší jednotkou vzdělávacího programu/kvalifikace, jíž jsou přiděleny kreditní body podle: hodnoty objemu výsledků učení, investované práce a učebních činností (včetně různých forem vyučování, cvičení a praktického vzdělávání ve škole nebo v podniku, průběžné práce, projektové práce, přípravy na zkoušky). Modul/předmět má relativní hodnotu ve srovnání s hodnotou celkové kvalifikace. Programy profesního a odborného vzdělávání jsou

evaluovány kreditními body, které uděluje Rada expertů pro profesní a odborné vzdělávání.

V souladu se zákonem o profesním a odborném vzdělávání jsou vzdělávacím programům přidělovány určité počty kreditních bodů odpovídající druhu kvalifikace, k němuž vedou

Kvalifikace	kreditní body
nižší profesní kvalifikace	120
střední profesní kvalifikace	180-240
střední odborná kvalifikace	240-300
profesně odborná kvalifikace	120
profesní kurz	60-90

Mistrovské, tovaryšské nebo manažerské zkoušky mají hodnotu 60 kreditních bodů. V souladu se zákonem o národních profesních kvalifikacích bude podobný systém aplikován při evaluaci a uznávání informálně získaných znalostí, přičemž bude kladen větší důraz na skutečné nebo odhadované úsilí vložené do dosažení výsledků učení.

Validace a certifikace výsledků neformálního nebo informálního učení

Zákon o národních profesních kvalifikacích umožňuje uchazečům prokázat profesní kvalifikace vytvořením portfolia dokumentů, které sestává z důkazů o formálním a neformálním vzdělávání a z důkazů o výsledcích informálního neboli příležitostného učení. Metody a postupy, které na celostátní úrovni určuje Ministerstvo práce, rodiny a sociálních záležitostí⁸, jsou dohodnuty se sociálními partnery a mezi odvětvími. Sociální partneři jsou také zúčastněni v orgánech pro akreditaci profesních standardů a katalogů.

Hodnocení a validaci výsledků neformálního a informálního učení lze u lidí, kteří chtějí vstoupit do formálního vzdělávání, provádět různými způsoby. Těmito záležitostmi se částečně zabývají zákony o vzdělávání a částečně (podrobněji) různé směrnice, např. zákoníky, příručky, metodická východiska a pokyny pro úpravu vzdělávacích programů pro dospělé. Zákon o profesním a odborném vzdělávání umožňuje validaci předcházejících znalostí a dovedností. V praxi jsou však tyto mechanismy stále dosti rigidní, protože druhy příslušných dokumentů vydávaných vzdělávacími institucemi, které mohou být brány v úvahu, jsou velmi podrobně předepsány.

Zavedení systému verifikace a validace vedlo ke zvýšení poradenských aktivit ve školách a v dalších vzdělávacích institucích, v ZRSZ⁷, v podnicích atd. Bylo nutné poskytnout poradcům další vzdělávání o systému národních profesních kvalifikací. Přípravení museli být též členové komisí pro verifikaci a validaci národních profesních kvalifikací. To jsou experti, kteří

splňují daná kritéria a jsou školeni pro práci v komisi v souladu s předepsanými směrnicemi a zákonem tak, aby mohli hodnotit portfolio dokumentů a další dokumenty prokazující znalosti a dovednosti a osvojili si různé metody verifikace a práce s kandidáty. Ve Slovinsku je přibližně 300 akreditovaných členů komisí pro různé kvalifikace a asi 200 poradců se speciálními znalostmi certifikačního systému a postupů.

Usnadňování mobility v rámci EU

V listopadu 2007 byl zákon o uznávání kvalifikací občanů členských států EU pro přístup do regulovaných povolání a profesních činností harmonizován se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání profesních kvalifikací úpravou stávající legislativy (*Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji*, Ur.l. RS št. RS 92/2007).

Příslušná ministerstva stanovují kritéria závazná pro občany jiných zemí (členských států EU, zemí EHP, Švýcarska apod.), kteří získali kvalifikaci v zahraničí, má-li být jejich kvalifikace ve Slovinsku uznána.

Orientace a poradenství

Strategie a opatření

Hlavními poskytovateli služeb kariérního poradenství ve Slovinsku jsou školy a ZRSZ⁷. V obou případech jsou zaměstnáváni profesionální poradci. Ti poskytují řadu poradenských služeb (personální, sociální, profesní). Poradenství ve školách obstarávají školní poradci, kteří pracují ve školních poradenských službách. Školy mají alespoň jednoho školního poradce, větší školy mají dva nebo tři.

Poradenství v ZRSZ poskytují místní a regionální úřady a je koordinováno oddělením pro profesní poradenství v ústředním úřadě¹⁴. První středisko informací a profesního poradenství (*Center za informiranje in poklicno svetovanje – CIPS*) bylo založeno v roce 1999. Nyní funguje více CIPS: dvě větší střediska v rámci ZRSZ a dvě ve spolupráci s jinými partnery. Kariérní poradci v ZRSZ a CIPS poskytují poradenské služby nezaměstnaným a studentům. V zásadě jsou poradenské služby nabízeny i jiným dospělým (zaměstnaným), ti však v praxi představují jen dvě procenta klientů.

Od roku 2001 jsou vytvářena malá střediska pedagogického poradenství pro dospělé v rámci projektu Informace a poradenství ve vzdělávání dospělých (*Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih – ISIO*). Ta jsou koordinována Slovinským střediskem vzdělávání dospělých (ACS)⁴ a poskytují poradenství dospělým během vzdělávání a po něm. Střediska vzdě-

lávání dospělých zaměstnávají poradce na plný úvazek (v ISIO), zatímco informace poskytují i ostatní pracovníci střediska. Slovinské středisko vzdělávání dospělých vytvořilo profesionální doktrínu, spravuje databáze o možnostech vzdělávání a poradenství a poskytuje vzdělávání poradcům ISIO.

V oblasti poradenství působí i další organizace. Řemeslnická komora¹⁰ odpovídá za systém učňovství (řemesla). Má za úkol najít vhodné zaměstnavatele, akreditovat je, organizovat učební smlouvy, umísťovat učně atd. Komora také produkuje informační materiál o učňovství (systém učňovství, příležitosti k učení) a aktivně podporuje řemeslnická povolání a vyhlídky na zaměstnání (veletrhy apod.)

Hospodářská komora⁹ není v poradenství příliš aktivní. Většina kontaktů mezi školami a zaměstnavateli je organizována bez účasti komory. V posledních letech komora projevila rostoucí zájem o poradenství a začala spolupracovat v poradenských projektech. CPI se stalo důležitým aktérem v oblasti poradenství, poskytuje informační materiály o povoláních a profesní přípravě. CPI podporuje několik poradenských projektů a je velmi aktivní v národním projektu prevence předčasného opouštění školy.

Poradenství pro studenty ve vysokoškolském vzdělávání téměř neexistuje. Studenti mohou získat poradenství v ZRSZ a CIPS, tato pomoc však není speciálně určena pro vysokoškolské studenty.

Odpovědnost za řízení poradenských služeb je rozdělena mezi Ministerstvo školství a sportu¹, které financuje školní poradenské služby (poskytuje platy poradcům), a Ministerstvo práce, rodiny a sociálních záležitostí⁸, které financuje poradenské služby v ZRSZ.

Od roku 2005 obě ministerstva začala více spolupracovat. Prvním projektem je vytváření koncepce středisek celoživotního vzdělávání a poradenství. Druhým počinem je národní fórum poradenské politiky, které bylo založeno v roce 2005 v rámci společného stejnojmenného projektu. Hlavním výsledkem fóra je návrh dalšího rozvoje poradenských služeb ve Slovinsku s podporou ESF – Operační program rozvoje lidských zdrojů 2007-2013 (*Program Ukrepov aktivne politike zaposlovanja 2007-2013*). V roce 2007 Slovinsko učinilo třetí důležitý krok tím, že se připojilo k Evropské síti politiky celoživotního poradenství (ELGPN).

Anna Konopásková

¹ Ministerstvo školství a sportu <http://www.mss.gov.si/>

² Ministerstvo vysokého školství, vědy a techniky <http://www.mvzt.gov.si/>

³ Ústav Slovinské republiky pro školství <http://www.zrss.si/>

⁴ Slovinské středisko vzdělávání dospělých <http://www.acs.si/>

⁵ Středisko Slovinské republiky pro odborné vzdělávání <http://www.cpi.si/>

⁶ Státní zkušební středisko <http://www.ric.si/>

⁷ Ústav Slovinské republiky pro zaměstnanost – ZRSZ <http://www.ess.gov.si/>

⁸ Ministerstvo práce, rodiny a sociálních záležitostí <http://www.mdds.gov.si/>

⁹ Hospodářská komora Slovinska <http://www.gzs.si/slo/>

¹⁰ Řemeslnická komora Slovinska <http://www.ozs.si/>

¹¹ <http://www.e-studij.net/>

¹² Úřad Slovinské republiky pro makroekonomické analýzy a rozvoj <http://www.umar.gov.si/umar/>

¹³ Budova knihovny, kterou navrhl Josip Plečnik, je krásná, ale pro všechny knihy a činnosti už malá. Proto se chystá stavba nové národní knihovny. Projekt architekta Marko Mušiče byl schválen již v roce 1989, nyní magistrát hledá pozemek a vláda peníze ... <http://www.nuk.si/>

¹⁴ Národní středisko pro informace a profesní poradenství (Nationalni center za informiranje in poklicno svetovanje – NCIPS) <http://www.ess.gov.si/slo/ncips/ncips.htm>

Prameny:

CEDEFOP.

Vocational education and training in Slovenia : short description. Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2008. 83 s.

EURYDICE.

<http://eacea.ec.europa.eu/portal/page/portal/Eurydice>

Vzděláváním ve Slovinsku se zabývají i tyto články Zpravodaje

Postsekundární vzdělávání v Evropské unii **6/2005**

Sekundární vzdělávání a odborná maturita ve Slovinsku **7-8/2003**

Vzdělávání dospělých ve Slovinsku **6/2001**

Změny ve slovinském školství **5/2001**

Slovenija – Slovinsko **11/1998**

Slovinsko-český slovníček

Obsahuje termíny z oblasti výchovy, vzdělávání, školství a světa práce. Poprvé byl publikován jako příloha Zpravodaje č. V/1998. Od té doby přibyla do této oblasti některá nová slova, a proto ho připojujeme k této příloze.

slovensky	česky
Andragoški center Slovenije – ACS	Slovinské středisko vzdělávání dospělých
Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje	Středisko Slovinské republiky pro odborné vzdělávání
delavec, delavka	pracovník, pracovnice, dělník, dělnice
dijak, dijakinja	žák, žákyně
diploma	diplom
doktorski študij	doktorandské studium
državljska vzgoja	občanská výchova
gimnazija	gymnázium
glasbeno izobraževanje	hudební vzdělávání
in	a
informatijska pismenost	informační gramotnost
Inštitut za makro-ekonomске analize in razvoj	Ústav pro makroekonomické analýzy a rozvoj
inženir, inženirka	inženýr, inženýrka
izobrazba	vzdělání, výcvik
izobraževanje	vzdělávání
izobraževanje odraslih	vzdělávání dospělých
izpit	zkouška
izredni študij	dálkové studium
javen	veřejný
kmetijstvo	zemědělství
letnik	ročník
ljudska univerza	lidová univerzita
magistrski študij	magisterské studium
matura	maturita
maturant, maturantka	maturant, maturantka
maturiteten izpit	maturitní zkouška
maturitetni oddelki	maturitní oddělení (středních odborných škol)
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo	Ministerstvo vysokého školství, vědy a techniky
Ministrstvo za šolstvo in šport	Ministerstvo školství a sportu
mladina	mládež
Nacionalni kurikularni svet - NKS	Národní rada pro kurikulum
nadaljnje izobraževanje	další vzdělávání
naslov	titul
nezaposlenost	nezaměstnanost
nižja poklicna šola	nižší profesní škola
obrtnik	řemeslník, živnostník
obvezno izobraževanje	povinné vzdělávání
okoljska vzgoja	ekologická výchova
osnovnošolsko izobraževanje	základní vzdělávání
otrok	dítě
otročki	dětský
otročki vrtec	mateřská škola
pismenost	gramotnost
podiplomski študij	postgraduální studium
poklic	povolání, profese
poklicen tečaj	profesní kurz
poklicna matura	profesní (odborná) maturita

slovensky	česky
posebno šolstvo	speciální školství
posrednješolsko izobraževanje	postsekundární vzdělávání
potrdilo	potvrzení
pouk	vyučování, poučení
predmetna stopnja	druhý stupeň (základní školy)
predšolska vzgoja	předškolní výchova
preteklost	minulost
prihodnost	budoucnost
raven	rovina, úroveň, stupeň
raziskava	výzkum
razred	třída
razredna stopnja	první stupeň (základní školy)
sklep	závěr, záměr, rozhodnutí
splošno izobraževanje	všeobecné vzdělávání
splošno-izobraževalna srednja šola	všeobecně vzdělávací střední škola
spričevalo	vysvědčení
srednja poklicna šola	střední profesní škola
srednja tehniška/strokovna šola	střední technická/odborná škola
srednješolsko izobraževanje	středoškolské vzdělávání
starost	věk
stopnja	stupeň
stroka	obor, pole (činnosti), odvětví
strokoven	odborný
šola	škola
šolanje	školení
šolar, šolarka	žák, žákyně
šolnik	učitel
šolnina	školné
šolska zakonodaja	školská legislativa
šolske leto	školní rok
šolski	školní, školský
šolski sluga	školník
šolstvo	školství
študentska	stipendium
študent, študentka	student, studentka
študij	studium
študij na daljavo	distanční studium
študijske leto	studijní rok
tečaj	kurz
trgovska akademija	obchodní akademie
učeča se organizacija	učící se organizace
učenec, učenka	žák, žákyně, školák, školačka
učitelj, učiteljica	učitel, učitelka
visokošolski študij	vysokoškolské studium
visokošolsko izobraževanje	vysokoškolské vzdělávání
višja strokovna šola	vyšší odborná škola
višje strokovno izobraževanje	vyšší odborné vzdělávání
vseživljenjsko učenje	celoživotní vzdělávání
vzgoja	výchova
zaključen izpit	závěrečná zkouška
založba	nakladatelství
zaseben	soukromý
Zavod RS za šolstvo – ZRSŠ	Ústav Slovinské republiky pro školství
Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje – ZRSZ	Ústav Slovinské republiky pro zaměstnanost